

Gemeente Renkum

Technische voorlichting Dekkingsvoorstellen Begroting 2025

3 september 2024

Agenda

1. Doel bijeenkomst
2. Traject tot nu toe
3. Dekkingsvoorstellen begroting 2025: opgave en voorstellen
4. Advies
5. Aanpak voor vervolg
6. Proces

Doel bijeenkomst

- Voorbereiding op politieke behandeling in commissie en raad, door:
 - Technische voorlichting
 - Gelegenheid tot het stellen van technische vragen

Traject tot nu toe

- 27 juni: Perspectiefnota 2024-2028 geamendeerd vastgesteld
- Opdracht aan het college:

De volgende kaders mee te geven voor de Begroting 2025:

1. Voorlopig geen extra geld te investeren en beschikbaar te stellen voor 2025 totdat de begroting 2025 sluitend is vastgesteld.
2. De volgende voorstellen uit te werken om te komen tot een sluitende begroting:
 - a. Stopzetten van de genoemde optionele activiteiten met uitzondering van de bezuiniging op Renkum Doet in 2024 van €159.000, hiervoor dekking te vinden in de algemene reserve en de pilot met het budget van €159.000 over 1,5 jaar te verdelen t/m december 2025.
 - b. Voorbereiden van beleidskeuzes binnen de voorgestelde producten;
 - c. Alle in de door de fracties middels amendementen en de motie 'Liever de hoogte in' geopperde voorstellen, door te rekenen en van een advies te voorzien en hierbij ook rekening te houden met de algemene beschouwingen;
 - d. de uitkomsten van alle bezuinigingen op de optionele activiteiten en beleidskeuzes ter bespreking in de raadsvergadering van september 2024 aan de raad voor te leggen;
 - e. Met de griffie een proces uit te lijnen om te komen tot deze keuzes;
3. Het begrotingstekort voor 2025 uit de Vrije algemene reserve te onttrekken.

Traject tot nu toe

- Samen met de griffie is het proces uitgelijnd. Daarbij zijn de volgende stappen geformuleerd:
 - Stap 1: inzicht krijgen in de mogelijkheden om de inkomsten te verhogen.
 - Stap 2: doorrekenen van besparingen aan de uitgavenkant
 - Stap 3: inzicht krijgen in de kosten van het niet stopzetten van de optionele activiteiten die in de amendementen worden genoemd en de producten die in de Perspectiefnota worden genoemd
 - Stap 4: Organiseren van een tafeltjesmarkt
 - Stap 5: Behandeling in de raadscommissie en besluitvorming in de raad van 27 september
- De uitkomsten van stap 1 tot en met 3 zijn verzameld in de notitie. Stap 4 en 5 zijn voorbereid door de griffie.

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de opgave

- Wij willen graag het verschil blijven maken voor onze inwoners
- Daarbij hebben we te maken met veel ontwikkelingen en onzekerheden
- Onze financiële situatie is, net als die van veel gemeenten, onzeker en zorgelijk
- We willen graag een goede werkgever zijn en blijven voor de medewerkers van de gemeentelijke organisatie
- Dit vraagt om een wendbare organisatie, met focus vanuit het gemeentebestuur en de organisatie

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de opgave

- Opgave met betrekking tot **capaciteit**:
 - De beschikbare capaciteit volstaat over het algemeen voor de huidige taken, er is echter geen enkele flexibiliteit meer om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en nieuwe vragen;
 - Uitzondering geldt voor groenonderhoud, onderhoud civiele kunstwerken, onderhoud monumenten en kunstwerken, evenementen en inwonersinitiatieven. Hiervoor is onvoldoende capaciteit beschikbaar.
 - Met name brede participatie in veel ontwikkelingen, raadscommunicatie, openbaarheid van bestuur (Woo) en steeds meer en complexer wet- en regelgeving veroorzaken inmiddels extra werkdruk.
- Om voldoende flexibiliteit te hebben, is 100 uur per persoon nodig voor onvoorziene werkzaamheden. Op basis hiervan is de opgave op capaciteit vastgesteld op 21.600 uren.

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de opgave

- De voorstellen die we doen om optionele activiteiten stop te zetten, zorgen ervoor dat deze uren worden vrijgespeeld.
- Dit betekent dat geen besparing op de organisatie is ingeboekt door het schrappen van formatie
- Wanneer u besluit om optionele activiteiten te handhaven, betekent dit dat de druk op de organisatie blijft bestaan
- Wanneer u besluit om een taakstelling op te leggen binnen de organisatie, vraagt dat om een besluit welke taken *aanvullend* worden stopgezet

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de opgave

- Opgave met betrekking tot **financiën**:
 - In de Voorjaarsnota hebben we de balans opgemaakt met betrekking tot de financiële opgave waar we voor staan ten opzichte van de gehele begroting (110 miljoen euro).
 - De ontwikkelingen in het gemeentefonds zijn door het Rijk gecommuniceerd naar de gemeenten in de meicirculaire (zie de raadsbrief van 4 juni 2024).
 - Op basis daarvan ziet de prognose er als volgt uit:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
<i>bedragen x € 1.000</i>					
Meerjarenbegroting na voorjaarsnota	-2.344	-1.781	-4.580	-4.748	-4.752
Prognose Voorjaarsnota rijk		-1.500	200	200	200
Doorwerking decembercirculaire		-800	-800	-800	-800
Resultaat meicirculaire 2024 t.o.v. prognose	267	146	346	171	184
Totaal saldo incl. meicirculaire	-2.077	-3.935	-4.834	-5.177	-5.168

- *Prognose wijzigt nog door de Najaarsnota*

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de opgave

- Daarnaast signaleerden we in de perspectiefnota een aantal beleidsontwikkelingen waarop we een keuze van uw raad vroegen
- Gezien de financiële opgave heeft u besloten geen geld vrij te maken voor deze ontwikkelingen
- Dit besluit wordt niet ter discussie gesteld

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

- In de notitie leggen wij drie soorten voorstellen aan u voor:
 - stopzetten van optionele activiteiten;
 - beleidskeuzes;
 - uitgewerkte voorstellen vanuit de fracties.
- Per onderdeel vindt u een samenvattende tabel en daarna een korte toelichting op de voorstellen

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

Stopzetten van optionele activiteiten

- Optionele activiteiten:
 - Zijn flexibel
 - Ze zijn gebaseerd op gemeentelijke beleidskeuzes.
 - De doelgroep heeft alternatieven.
 - We kunnen de keuze maken om deze activiteiten geheel of gedeeltelijk te stoppen.
- In de tabel is weergegeven van welke optionele activiteiten we voorstellen om deze stop te zetten. Wat de financiële consequenties zijn en hoeveel uren daarmee worden vrijgespeeld.
- Deze uren kunnen vervolgens worden ingezet om andere activiteiten op niveau te realiseren.

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

Beleidskeuzes:

- De financiële opgave die er nu ligt, kan niet worden verholpen door alleen te stoppen met activiteiten waar we die keuzevrijheid hebben.
- We zullen ook beleidskeuzes moeten maken waardoor we activiteiten uitvoeren op een lager niveau.
- In de perspectiefnota hebben wij u gevraagd om een opdracht om mogelijkheden om beleidsmatige keuzes te maken te onderzoeken.
- In de tabel is weergegeven welke beleidskeuzes mogelijk zijn en welke financiële consequenties dat met zich meebrengt.

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

Voorstellen vanuit de fracties:

- Tijdens de raadsbehandeling van de Perspectiefnota zijn diverse moties en amendementen ingediend.
- De alternatieve bezuinigingsvoorstellen uit deze moties en amendementen zijn uitgewerkt en beoordeeld op haalbaarheid.
- In de tabel is weergegeven welke aanvullende voorstellen mogelijk zijn en welke financiële consequenties dat met zich meebrengt.
- Wanneer voorstellen technisch niet haalbaar zijn, is 0 euro opgenomen in de tabel.

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

	Voorstel fracties (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
1G/ 1H	Het bij de Taskforce WMO/Jeugd (1G en 1M) genoemde bedrag met 100.000 te verhogen	0	0	0	0
1I en 1J	Bovenwettelijke individuele minimaregelingen	68	68	68	68
1J	Vergroten sociale recherche	0	0	0	0
2A	Verhogen winstmaximalisatie bij bouwprojecten: * Inzetten op maximaal 67 % betaalbaar en veelal niet grondgebonden woningen * extra bouwlocaties in of aan de randen van de bebouwde kom, bijvoorbeeld locaties met de huidige bestemming 'agrarisch'		0	0	0
2H	Temporiseren van wijken omzetten naar gasloos	0	0	0	0
2H	Schrappen van de subsidie aan de stichting energiewinkel	25	25	25	25
2H	Geen beleid op te stellen voor circulair handelen	0	0	0	0
2N	Afvalbrengstation Veentjesbrug: openingstijden verminderen	0	0	0	0
2N	Afvalbrengstation Veentjesbrug: (klein) bedrag betalen bij storten van afval. Geen 6 x gratis wegbrengen.	0	0	0	0
2O	Schrappen van de bomenverordening	50	50	50	50
3C	Bestuur en ondersteuning en 'goed bestuur'	0	0	0	0
3F	Goed bestuur, effectiever handelen; o.a. minder presentatie avonden voor de Raad. Beter coördineren, effectiever vergaderen:				
3F	A. Heroverwegingen hoogte van budget voor onderzoek door rekenkamer	25	25	25	25
3F	B. Verlagen van de jaarlijkse vergoeding voor fractieondersteuning	10	10	10	10
3F	C. Het verlagen van het budget voor scholingsgelden voor raadsleden	2	2	2	2
3F	D. Aanpassing vergaderstelsel	-	-	-	-

Dekkingsvoorstellen Begroting 2025: de voorstellen

	Voorstel fracties (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
4B	Afschaffen van de hondenbelasting te compenseren met een OZB verhoging	0	0	0	0
4B	De hondenbelasting te behouden op het huidige niveau van 2024	0	0	0	0
4B	Innen van parkeergeld tijdens evenementen	0	0	0	0
4B	Innen van Forensenbelasting	7	7	7	7
4B	De toeristenbelasting met 10% te verhogen om zo het beleid voor programma 2J (Ondernemen en bedrijvigheid) en 2K (recreatie en toerisme) en 2 L (kunst, cultuur en cultuurhistorie) in stand te houden; De opbrengsten boven het begrote bedrag van € 600.000 als doelbelasting te bestemmen voor producten 2J en 2K en 2L	0	0	0	0
4B	De kosten te dekken door middel van een verhoging van de OZB, met een maximum van €2,85 gemiddeld per woningeigenaar per maand	743	743	743	743
4C	Een eventueel begrotingstekort voor 2025 uit de Vrije algemene reserve te onttrekken	0			
	Totaal	930	930	930	930

Advies

- Het totaal van de voorstellen levert financieel het volgende op:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Saldo incl. meicirculaire	-3.935	-4.834	-5.177	-5.168
Voorstellen:				
Stopzetten optionele activiteiten	340	439	459	542
Beleidskeuzes	3.540	5.520	6.079	6.850
Voorstellen vanuit fracties	930	930	930	930
Totaal voorstellen	4.810	6.889	7.468	8.322
Saldo inclusief voorstellen	875	2.055	2.291	3.154

Advies

- Het totaal van de voorstel levert qua capaciteit het volgende op (in productieve uren per jaar):

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Stopzetten optionele activiteiten	9.176	19.792	19.792	19.792

- Dit is grosso modo voldoende om de noodzakelijke flexibiliteit terug te brengen in de organisatie

Advies

- In het aangenomen amendement wordt voorgesteld “Het begrotingstekort voor 2025 uit de Vrije algemene reserve te onttrekken.”
- Wij ontraden u om het gehele tekort voor 2025 te onttrekken en bezuinigingsmaatregelen uit te stellen:
 - Wij zijn verplicht om een structureel sluitende begroting vast te stellen. Wanneer het gehele tekort voor 2025 wordt onttrokken uit de vrije algemene reserve, voldoen we niet aan dat uitgangspunt -> Preventief toezicht door de provincie.
 - Op basis van de financiële verordening is de minimum omvang van de vrije algemene reserve vastgesteld op € 4 miljoen. Gezien de forse bezuinigingsopgave die voor ons ligt en de financiële risico's die dat met zich meebrengt, nu niet onder dit minimumniveau zakken.

Advies

- De voorstellen leveren meer op dan nodig. Maar risico dat bezuinigingen minder opleveren dan verwacht en risico door externe ontwikkelingen -> Advies om buffer in te bouwen
- Veel voorstellen aan de inkomens kant (belastingen):
 - Verhoging OZB (14% 2025)
 - Verlaging afvalstoffenheffing met daar tegenover verhoging OZB (1% 2025 en 8 % 2026)
 - Verlaging rioolheffing met daar tegenover verhoging OZB (14%).
- Verschuivingen zijn op gemeenteniveau neutraal, maar raken wel deels een andere doelgroep (eigenaar woningen en bedrijven in plaats van gebruikers)

Aanpak voor vervolg

- U wordt uitgenodigd om, al dan niet geamendeerd, een definitief besluit te nemen over de dekkingsvoorstellen die worden overgenomen in de Begroting 2025
- Excelbestand om per fractie inzet debat voor te bereiden
- Input ophalen bij tafeltjesmarkt en debat in commissievergadering
- Gezamenlijk komen tot dekkingsvoorstellen voor een realistische en structureel sluitende begroting

Proces

- 10 september: Tafeltjesmarkt met inwoners en organisaties
- 17 september: Raadscommissievergadering
- 26 september: Raadsvergadering
- 10 oktober: Verzending begroting naar raad
- 23 oktober: Tafeltjesmarkt technische vragen Begroting en Najaarsnota
- 30 oktober: Begrotingsraad